

STANOVISKO

Českomoravské konfederace odborových svazů k návrhu zákona o statusu veřejné prospěšnosti a o změně souvisejících zákonů
(zákon o statusu veřejné prospěšnosti).

Předkladatel postoupil do připomínkového řízení již několikátý návrh zákona o statusu veřejné prospěšnosti. Českomoravská konfederace odborových svazů se k předchozím návrhům věcně vyjadřovala a u řady poznámek nemění svůj postoj ani při připomínkovaném novém návrhu. Jejich podstatou je, že se navrhuje vytvořit velmi rigidní a nepružný soudní proces uznávání a zapisování statusu veřejné prospěšnosti, s nímž navrhovaný zákon nespojuje konkrétní benefity, o nichž hovoří (osvobození od soudních poplatků, daňové úlevy apod.).

O zbytečnosti návrhu svědčí skutečnost, že tam, kde je to zapotřebí, např. daňové předpisy, zákonodárce i za účinnosti nového občanského zákoníku dále užívá právní pojem „daňově prospěšný poplatník“, jak uvádí i důvodová zpráva k němu na straně 5. ČMKOS nesouhlasí se závěrem zde uvedeným, že „tato skutečnost nic nemění na tom, že absence znaků právnické osoby, která je veřejně prospěšnou, a tedy má nárok na zapsání statusu, je problémem platné právní úpravy.“

Problémem předloženého návrhu zákona o statusu veřejné prospěšnosti naopak je, že jeho tvůrci si nepovšimli, že zákonodárce stanovil v návaznosti novelou zákoníku práce účinnou od 1. října 2016 (srov. zákon č. 205/2015 Sb.), že (viz § 324 zákoníku práce, ve znění uvedené novely) „Odborové organizace a organizace zaměstnavatelů se považují za veřejně prospěšné právnické osoby.“, a podle předloženého návrhu tak mají „nárok na zapsání statusu“.

S ohledem na skutečnost, že k uznání veřejné prospěšnosti došlo v tomto případě ze zákona, je nezbytné, aby uvedený status byl do veřejného rejstříku zapsán všem v něm zapsaným odborovým organizacím a organizacím zaměstnavatelů rejstříkovým soudem z úřední povinnosti bez zvláštního řízení. Obdobně je nezbytné, aby tuto skutečnost zapisovaly u nově vznikajících odborových organizací a organizací zaměstnavatelů rejstříkové soudy průběžně spolu s jejich zápisem do veřejného rejstříku (spolků).

ČMKOS v této souvislosti připomíná, že zákonodárce novelizací § 324 zákoníku práce přisvědčil připomínce ČMKOS uplatňované k původním návrhům zákona o veřejné prospěšnosti, že s ohledem na závazky České republiky vyplývající z řady ratifikovaných mezinárodních smluv a paktů, zejména z ratifikované úmluvy Mezinárodní organizace práce č. 87 o svobodě sdružování a ochraně práva se organizovat, 1948, Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech a o Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.) ad. je nepřípustné ve vztahu k odborovým organizacím a organizacím zaměstnavatelů aplikovat soudní řízení, v jehož rámci by došlo k přezkoumávání charakteru činnosti odborových organizací, popřípadě odborových organizací, či stanovovat podmínky jimiž by stát zasahoval do svobody sdružování a do autonomie organizací sociálních partnerů na státu v otázkách jejich vnitřního uspořádání.

Zákonná právní úprava i praxe týkající se odborových organizací a organizací zaměstnavatelů, včetně postupu rejstříkových soudů při zápisech vzniku, změn a zániku odborových organizací i statusu veřejné prospěšnosti proto musí být v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána. Odlišný charakter odborových organizací a organizací

Českomoravská konfederace odborových svazů

Nám. W. Churchilla 2

130 00 Praha 3

tel.: +420 234 461 111

www.cmkos.cz

facebook: facebook.com/CMKOS

e-mail: info@cmkos.cz

zaměstnavatelů od ostatních právnických osob, vycházející především z jejich specifické činnosti zaměřené na ochranu oprávněných zájmů zaměstnanců a zaměstnavatelů, a ze zmíněné mezinárodní úpravy, která má přednost před českými zákony, vyžaduje a zdůvodňuje potřebu jiného, podstatně méně formálního zacházení, a to i při zapisování do veřejného rejstříku.

Důležitá jsou zejména následující ustanovení Úmluvy č. 87:

Podle článku 2 „Pracovníci a zaměstnavatelé bez jakéhokoliv rozdílu mají právo bez předchozího schválení ustavovat organizace podle vlastní volby, jakož i stát se členy takových organizací, a to za jediné podmínky, že se podřídí stanovám těchto organizací.“

Podle článku 3 „Organizace pracovníků a zaměstnavatelů mají právo vypracovávat své stanovy a pravidla, zcela svobodně volit své zástupce, organizovat svoji správu a činnost a formulovat svůj program.“ a dále „Veřejné orgány se zdrží jakéhokoliv zásahu, který by omezoval toto právo nebo zabraňoval jeho zákonnému vykonávání.“.

Podle článku 8 odst. 2 „Vnitrostátní zákonodárství nesmí omezovat, ani nesmí být uplatňováno tak, aby omezovalo záruky stanovené touto úmluvou.“

Podle článku 11 „každý členský stát, pro nějž platí tato úmluva, se zavazuje učinit všechna vhodná a potřebná opatření, aby zajistil zaměstnancům a zaměstnavatelům svobodné vykonávání práva odborově se sdružovat.“.

Výše uvedené připomínky považuje ČMKOS za zásadní.

V Praze dne 9. 6. 2016